

Ученый секретарь: _____ (подпись)

СОВЕТ ФАНИНИНГ ЯНГИ ЧЎКЧИЛАРИ САРИ

(Боши 1-бетда).

КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездида ҳисобот докладида Леонид Ильич Брежнев бундай деди: «Фан ва техника тараққиёти — коммунизм моддий техника базасини вужудга келтиришнинг энг асосий воситасидир. Шу билан ҳам фан ва техникани ривожлантириш каби жуда муҳим масалада биз истиқболни равшан кўриб туришимиз, амалий ишда шу истиқболни ҳисобга олишимиз лозим».

Совет олимлари коммунистлик қурилиш вазифаларини ҳал этишда, Ватанимизнинг иқтисодий қудратини таъминлашда, унинг муҳофаза қилинишини мустаҳкамлашда, совет ҳалқининг моддий фаровонлигини ошириш, маориф ва маданиятни ривожлантиришда, тинчликни мустаҳкамлашда ва халқлар ўртасидаги дўстликни кучайтиришда актив қатнашмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимизда илм-фан техника тараққиётига тобора каттароқ таъсир ўтказмоқда, тобора кўпроқ бевосита ишлаб чиқарувчи кучга, меҳнаткашларнинг марксизм-ленинчи дунёқарашини шакллантириш юзасидан таъсир олиб бораётган ишларда жуда муҳим омили айланган бўлмоқда. Ҳозир совет фани жаҳон фанининг олдинги марраларида бўлмоқда.

Коммунистлик партиянинг доно ленинча миллий сиёсати амалга оширилганлигини тўғридан-тўғри кўришда илм-фан гулгираб ривож топмоқда. Ўзбекистон фанининг таъини топиши ва мислсиз ривожланишида Совет Шарқдаги биринчи бўлган Тошкент Давлат университетини ташкил этиш тўғрисида Ленин имзо чеккан Декрет ва шу Декретга мувофиқ бизнинг ўлкамизда келган рус олимлари бениҳоя муҳим роль ўйнади. Ҳозирги вақтда республикада 150 илмий муассаса ва 42 та олий ўқув юрти бўлиб, уларда ҳозирги замон илм-фанининг барча етакчи тармоқлари бўйича тадқиқотлар олиб боришмоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси республикадаги илмий таъқирнинг, юқори малакали илмий кадрлар тайёрлашнинг чинакам маркази, ҳақиқий штаби бўлиб қолди. Академия ўзининг бутун фаолияти давомида унинг даргоҳида бир қанча илмий йўналишлар, бутун-бутун мактаблар вужудга келди.

Бу муваффақиятлар Фанлар академияси олимларининг космик фазони ўзлаштиришда ва атом ядросининг битмас-туганмас энергиясини эгалашда, модда тузилиши сириларини ва ҳаёт жараёнларини ўрганишда, ишлаб чиқариш ва эконоимикан бошқаришнинг кибернетик методларини кенг қўлланшда, табиатнинг қудратли кучларини бўйсундиришда ва унинг бойлиқларини халққа хизмат қилдиришда ўз ифодасини топтомоқда.

Олимлар техника фанлари соҳасида самарали иш олиб бормоқдалар, бу иш республиканинг ишлаб чиқарувчи кучларини, айниқса фан-техника тараққиёти даражасининг кўрсаткичи бўлган ишлаб чиқариш воситаларини ривожлантиришга ёрдам бермоқда.

Катта назарий аҳамиятга молик кўпгина ишлар санатор ва кишлоқ ҳўжалиги ҳодимлари билан мустаҳкам ҳамдўстликда бажарилади, юксак даражада самарали техника намуналари яратилиди, илгор технология жараёнлари ва агротехника усули ишлаб чиқилди, бир қанча ишлаб чиқариш жараёнуларини механизациялаш ва автоматлаштиришга доир янги ечимлар топилиди, эконоимкани ривожлантириш истиқболлари тақозо этаётган кўпгина бошқа вазифаларни ҳал этишда ҳам муайян муваффақиятларга эришилди.

Математикларимизнинг математика-статистика, ахтимоидик назарияси, об-ҳавонин олиндиан айтишнинг математик методлари соҳасидаги тадқиқотларини ҳамма эътифот қилди. Физиканинг ядро, радиация физикаси, космик нурлар физикаси, қаттиқ jismlар физикаси сингари муҳим соҳаларида ва бошқа бир қанча жуда муҳим проблемалар соҳасида катта тадқиқотлар олиб боришмоқда.

Химик олимлар кўпгина ким-матли ишларни бажариб беришди. Уларнинг тадқиқотлари халқ ҳўжалигини ва, жумладан, кишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш учун бениҳоя муҳим аҳамиятга эгадир.

Кишлоқ ҳўжалигини химиялаш, интенсификацияни илмий асосларини ишлаб чиқиш, медицина ривожлантириш соҳасидаги биохимик ва биофизик тадқиқотлар биология фанлари комплексида анчагина ривож топди.

Олимларимиз пахтачиликни ривожлантириш учун кўпгина иш қилдилар. Пахта териш машиналарининг бутун бир комплекси ва бошқа кўпгина замонавий машина-механизмлар яратиб берилди, пахтанинг янги серхоси навлари улар орасида Тошкент навлари етиштирилди, ўғитларнинг янги турларини ҳосил қилишнинг навлари асослари ва бу турдаги ўғитларни ишлаб чиқариш технологияси тадқиқ қилинди.

Бизнинг геологларимиз ўтказган катта-катта тадқиқот ишлари газ, нефть, сочма элементлар бир қанча конларини аниқлашга ҳамда олтин, рангли ва нодир металл конларини очишга ёрдам берди.

Халқимиз, совет давлатининг ҳаётида бениҳоя муҳим роль ўйнайдиган иқтимоий фанлар соҳасида кўп иш қилинди. Марксизм-ленинизм — социалистик жамият ривожига раҳбарлик қилишнинг негизи, дунёни билиш ва революцион тарзда ўзгартиришнинг қудратли қурулдири.

Тадқиқотларнинг самаралорини ошириш, уларнинг натижаларини халқ ҳўжалигига жорий қилиш фанлар академияси ишининг унга хос хусусиятидир. Тўғрисики беш йиллик даврининг ўзидеб академиянинг илмий муассасалари катта иқтисодий самара берадиган 300 та тадқиқот натижаларини ишлаб чиқаришга жорий этди, иқтисод ва маданият қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишга катта таъсир ўтказган 456 та тадқиқот ишларини ишга таъйинлаб, ишга этди. Шу ишларнинг кўпгина натижалари СССР Фанлар академиясининг энг муҳим ютуқлари рўйхатига киритилди.

Илмий кадрлар мислсиз ўсиб ўлгайганини бизнинг катта талабамиздир. Ҳозир республикада салкам 30 минг илмий-педагог ҳодимлар илҳом билан меҳнат қилмоқдалар, улар орасида 728 фан доктори ва 10 мингта яқин фан кандидати бор.

Совет олими ўз социалистик ватанининг оташин ватанларини, партиянинг чексиз содиқ курашчисидир. Совет фанининг барча арбоблари каби бизнинг олимларимиз ҳам пролетар интернационализми принципларига амад қилиб, қардош социалистик мамлакатларнинг олимлари билан ҳамкорлигини ҳар томонлама ривожлантирмоқдалар, жаҳон социализм системасининг қудратини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга қўмаклашмоқдалар. Республика олимлари жаҳон майдоида ватанимиз фанининг муносиб вақиллари бўлмоқдалар.

КПСС XXIV съезди совет олимларига янги кенг истиқболлар очиб берди. Съезд олимларимизнинг ютуқларини юксак баҳолаб, илм фани янада ривожлантириш, фан-техника революцияси ютуқларини социалистик тузум афзалликлари билан қўшиб ҳозирги босқичда коммунизмга муваффақиятли равишда куришининг жуда муҳим шарти эканлигини таъкидлади.

Республика фанлар академияси, унинг илмий муассасалари, санаят, кишлоқ ҳўжалиги ва маданиятнинг ҳар томонлама юксалтириш, ишлаб чиқарувчи кучларни янада ривожлантириш ва социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини тақомиллаштириш соҳасидаги илмий тадқиқотларини янада кенг миқёсда ривожлантиришлари лозим.

Илмий тадқиқот ишини кенг жабага бўйлаб ривожлантириш билан фаннинг коммунистлик қурилиш практикаси билан боғлиқлигини тинимсиз мустаҳкамлаш, фан ютуқларидан халқ ҳўжалигига фойдаланишни маданийлаштириш керак. Институтлар, лабораториялар, фаолиятининг самаралорининг ҳар тарафлама ошириш, ҳар бир илмий коллективда чинакам ижодий вазиятни, олимларнинг самарали мунозара ўтказиш, ўзаро талабчанлик муҳитини вужудга келтиришга иштирок зарур.

Ишчи шундай ташкил этиш керакки, барча олимларимиз бундан буюн ҳам ишга ижодий қарайдиган бўлишлар, илмий принципаллик кўрсатинлар, халқ олдидаги бурчлари ва масъулиятларини кўпроқ тушунишлар, совет олим деган юксак номин шараф билан муносиб равишда оқласинлар.

Совет халқи жуда катта сиёсий воқеа—Ленин партиясининг XXV съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик қўймоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари мусобақадорларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Республика санаят корхоналарининг коллективлари санаят маҳсулоти умумий ҳажминини кўпайтириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини мудатдан бажаришлар, Қалитал қурилиш кенг миқёсда олиб боришмоқда.

Республика деҳқончилиги ва чорвачилигини деярли ҳамма маҳсулаларини етиштириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини муваффақиятли бажариб бўлди, пахта етиштириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини бажариш арасида турибди.

Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги улуғсиз юксалмоқда, уларнинг маданий даражаси ва сиёсий онглиги муттасил ошмоқда. Республиканинг ҳўжалиги ва маданий қурилиш ҳамма соҳаларида муваффақиятлар — қарамон ишчилар синфимиз, колхозчи деҳқонларимиз, энгилларимиз, ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари афр бериб қилаётган ишларини самарасидир. Шу муваффақиятларга эришилшда республика олимларининг кўп минг кишилик отряди салмоқли ҳисса қўймоқда.

Ш. Р. Рашидов нутқининг охирида бундай деди: Ўзбекистон олимлари бундан буюн ҳам илҳом билан меҳнат қила берадилар, илгор совет фанининг янада раван топиш йўлида бутун кўпчилик билан вағайдаларини сатлай берадилар, коммунизм юксак идеаллари тантанаси йўлидаги умум халқ курашига ўз ҳиссаларини қўшабериладилар, деб қатъий ишонч билдиришга ижозат берайсизлар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. С. Солиқов Ўзбекистоннинг ҳамма олимлари номидан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президуми ва Министрлар Советига бу юксак мукофот учун самийи миннатдорчилик билдириди. У илм-фан арбоблари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президуми, Министрлар Советининг қудратли ердмларлари ва ғамхўрликларини сезиб турганликларини айтиб, бунинг учун астойдил ташаккур изҳор этди.

Қудратли Совет Иттифоқидаги бирлашган барча социаллар, миллатлар ва халқлар бир-бирларига ҳамма бегараз ёрдам бериб келдилар ва бормоқдалар, деб таъкидлади нотиқ. Кўпгина рус олимлари Ўзбекистоннинг ҳозирги фани ва олий таълимини ташкил этишдек олижаноб ишга ўз меҳнатлари билан ҳисса қўйдилар.

Ўзбекистон Фанлар академияси Улуғ Ватан урушининг дахшатли йилларида таъсис этилди. Бу иш Коммунистлик партиянинг донолигини, марксизм-ленинизмнинг тантанасига, совет халқининг ғалабасига чукунр эътиқод ва ишончини яна бир қарра тасдиқлади. Ушга пайдадан бери академия ҳам миқдор, ҳам сифат жиҳатидан ўсди.

Бизнинг академиямиз ўз кучида вужудга келиб, илмий ҳамма лотта эришган республикадаги

қўпгина илмий-тадқиқот институтларининг мураббисин бўлди. Химия ва пахта целлюлоза соҳасида геология, гидрогеология ва инженерия геологияси, нефть химияси, геология халқ нефть ва газ конларини қидириш, саябат-шумосили, туңроқдўшностини институтлари ва бошқа институтлар шу жумлага киряди. Улар мамлакат эконоимкани ва маданиятига салмоқли ҳисса қўшмоқда. Академия илмий муассасалар ва олий ўқув юртлари учун кадрлар тайёрлаш соҳасида катта иш олиб бормоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси эконоимка ва маданиятнинг ҳамма тармоқларини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўлишга иштирок келди ва иштирок келмоқда. Бу эса ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга, коммунизм биновори бўлган совет ишчисининг маънавий ўсишига ёрдам берди. Республиканинг табиий бойлиқлари олимларнинг жуда актив иштирокида ўрганилди, фойдалан қазилмаларининг катта-катта конлари очилди, индустриянинг кўпгина тармоқларида асос солинди. Олимларнинг жуда актив иштирокида ерларни сугориш ва ҳосилдорлигини оширишнинг улуғвор ишлари янада қийинлашди, пахтачиликни ва кишлоқ ҳўжалигининг бошқа тармоқларини юксалтиришда жуда катта муваффақиятларга эришилди.

Ўзбекистон олимлари назария ва практиканинг энг астуал вазифаларини ҳал этишга интилоб, фан билан ишлаб чиқаришнинг бирлиги принципини амад қилиб, математика, физика, химия, биологиянинг энг янги ютуқларини халқ ҳўжалигининг турли тармоқларига жорий этиш ишига катта ҳисса қўйдилар. Чукунчи, ишлаб чиқаришнинг бошқаришнинг кибернетикаси билан муваффақиятларга таллуғчи замонавий методлари тобора кенг оммалашмоқда. Бир қанча илмий муассасалар Ўзбекистон пойтахтини қайта тиклаш ва ривожлантириш билан боғлиқ бўлган вазифаларни, жумладан, сейсик зоналардаги қурилишнинг самарали методларини яратиш вазифасини ҳал этиб берди. Пахтанинг тезишар, серхосил, вилатга чидамли навлари, шу экинни етиштирадиган машиналарнинг системалари яратилди.

Олимларнинг туманилар, иқтисодий фанлар соҳасидаги тадқиқотларни ривожлантиришдаги муваффақиятларини жуда катта аҳамиятга эгадир, чукунки бу фанлар партиянинг меҳнаткашларини коммунист руҳда тарбиялаш бора-бора кенг оммалашмоқда. Коммунистлик партияга бебаҳо ёрдам бериши лозим.

Эконоимистлар табиий ва техникавий фанлар олимлари иштирокида республиканинг партия ва давлат органларига катта ёрдам бердилар — республика ишлаб чиқарувчи кучларини янада яратди беш йилликларга ва анча олмас истиқболга мўлжалланган ривожлантириш ва юксалтириш илмий асосларини ишлаб чиқарди.

Шуни яна бир қарра таъкидлаб ўтиш лозимки, бизнинг академиясининг ҳамма ишлари СССР Иттифоқи академияси, қардош республикаларнинг фанлар академиялари билан мустаҳкам ҳамкорликда ва уларнинг ёрдамида олиб боришмоқда.

Республика Фанлар академияси табиий ва иқтимоий фанлар соҳасида салмоқли тадқиқотлар ўтказиш бобидан катта ишларни амалга ошириш лозим. Академиянинг перспектив иш плани шу асосда ишлаб чиқилган. Шу планда, жумладан, республиканинг мамлакатимизда коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришга қўшаётган ҳиссасини кўпайтириш қонунчилиги ва имкониятларини янада чукунр ўрганиш кўзда тутилган. Илмий-техника тараққиёти халқ ҳўжалиги территориялари—тармоқ тузилишини тақомиллаштириш ва халқ ҳўжалиги самаралорининг оширишнинг энг муҳим проблемалари ишлаб чиқилди.

Барча ялмий тадқиқотлар республика ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришнинг юксак даражасига эришишга ёрдам берилди, бу эса халқ моддий фаровонлиги ва маданияти даражасини анча оширишни таъминлайди.

Ўзбекистон олимлари республиканинг барча меҳнаткашлари билан биргаликда жоножон Коммунистлик партиясининг XXV съездини янги ижодий муваффақиятлар билан кутиб олишга, социалистик қурилиш практикаси билан боғлиқлигини тинимсиз мустаҳкамлаш, фан ютуқларидан халқ ҳўжалигига фойдаланишни маданийлаштириш керак. Институтлар, лабораториялар, фаолиятининг самаралорининг ҳар тарафлама ошириш, ҳар бир илмий коллективда чинакам ижодий вазиятни, олимларнинг самарали мунозара ўтказиш, ўзаро талабчанлик муҳитини вужудга келтиришга иштирок зарур.

Ишчи шундай ташкил этиш керакки, барча олимларимиз бундан буюн ҳам ишга ижодий қарайдиган бўлишлар, илмий принципаллик кўрсатинлар, халқ олдидаги бурчлари ва масъулиятларини кўпроқ тушунишлар, совет олим деган юксак номин шараф билан муносиб равишда оқласинлар.

Совет халқи жуда катта сиёсий воқеа—Ленин партиясининг XXV съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик қўймоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари мусобақадорларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Республика санаят корхоналарининг коллективлари санаят маҳсулоти умумий ҳажминини кўпайтириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини мудатдан бажаришлар, Қалитал қурилиш кенг миқёсда олиб боришмоқда.

Республика деҳқончилиги ва чорвачилигини деярли ҳамма маҳсулаларини етиштириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини бажариш арасида турибди.

Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги улуғсиз юксалмоқда, уларнинг маданий даражаси ва сиёсий онглиги муттасил ошмоқда. Республиканинг ҳўжалиги ва маданий қурилиш ҳамма соҳаларида муваффақиятлар — қарамон ишчилар синфимиз, колхозчи деҳқонларимиз, энгилларимиз, ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари афр бериб қилаётган ишларини самарасидир. Шу муваффақиятларга эришилшда республика олимларининг кўп минг кишилик отряди салмоқли ҳисса қўймоқда.

Ишчи шундай ташкил этиш керакки, барча олимларимиз бундан буюн ҳам ишга ижодий қарайдиган бўлишлар, илмий принципаллик кўрсатинлар, халқ олдидаги бурчлари ва масъулиятларини кўпроқ тушунишлар, совет олим деган юксак номин шараф билан муносиб равишда оқласинлар.

Совет халқи жуда катта сиёсий воқеа—Ленин партиясининг XXV съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик қўймоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари мусобақадорларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Республика санаят корхоналарининг коллективлари санаят маҳсулоти умумий ҳажминини кўпайтириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини мудатдан бажаришлар, Қалитал қурилиш кенг миқёсда олиб боришмоқда.

Республика деҳқончилиги ва чорвачилигини деярли ҳамма маҳсулаларини етиштириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини бажариш арасида турибди.

Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги улуғсиз юксалмоқда, уларнинг маданий даражаси ва сиёсий онглиги муттасил ошмоқда.

Республиканинг ҳўжалиги ва маданий қурилиш ҳамма соҳаларида муваффақиятлар — қарамон ишчилар синфимиз, колхозчи деҳқонларимиз, энгилларимиз, ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари афр бериб қилаётган ишларини самарасидир. Шу муваффақиятларга эришилшда республика олимларининг кўп минг кишилик отряди салмоқли ҳисса қўймоқда.

Ўзбекистон олимлари назария ва практиканинг энг астуал вазифаларини ҳал этишга интилоб, фан билан ишлаб чиқаришнинг бирлиги принципини амад қилиб, математика, физика, химия, биологиянинг энг янги ютуқларини халқ ҳўжалигининг турли тармоқларига жорий этиш ишига катта ҳисса қўйдилар.

Чукунчи, ишлаб чиқаришнинг бошқаришнинг кибернетикаси билан муваффақиятларга таллуғчи замонавий методлари тобора кенг оммалашмоқда. Бир қанча илмий муассасалар Ўзбекистон пойтахтини қайта тиклаш ва ривожлантириш билан боғлиқ бўлган вазифаларни, жумладан, сейсик зоналардаги қурилишнинг самарали методларини яратиш вазифасини ҳал этиб берди. Пахтанинг тезишар, серхосил, вилатга чидамли навлари, шу экинни етиштирадиган машиналарнинг системалари яратилди.

Олимларнинг туманилар, иқтисодий фанлар соҳасидаги тадқиқотларни ривожлантиришдаги муваффақиятларини жуда катта аҳамиятга эгадир, чукунки бу фанлар партиянинг меҳнаткашларини коммунист руҳда тарбиялаш бора-бора кенг оммалашмоқда. Коммунистлик партияга бебаҳо ёрдам бериши лозим.

Эконоимистлар табиий ва техникавий фанлар олимлари иштирокида республиканинг партия ва давлат органларига катта ёрдам бердилар — республика ишлаб чиқарувчи кучларини янада яратди беш йилликларга ва анча олмас истиқболга мўлжалланган ривожлантириш ва юксалтириш илмий асосларини ишлаб чиқарди.

Шуни яна бир қарра таъкидлаб ўтиш лозимки, бизнинг академиясининг ҳамма ишлари СССР Иттифоқи академияси, қардош республикаларнинг фанлар академиялари билан мустаҳкам ҳамкорликда ва уларнинг ёрдамида олиб боришмоқда.

Республика Фанлар академияси табиий ва иқтимоий фанлар соҳасида салмоқли тадқиқотлар ўтказиш бобидан катта ишларни амалга ошириш лозим. Академиянинг перспектив иш плани шу асосда ишлаб чиқилган. Шу планда, жумладан, республиканинг мамлакатимизда коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришга қўшаётган ҳиссасини кўпайтириш қонунчилиги ва имкониятларини янада чукунр ўрганиш кўзда тутилган. Илмий-техника тараққиёти халқ ҳўжалиги территориялари—тармоқ тузилишини тақомиллаштириш ва халқ ҳўжалиги самаралорининг оширишнинг энг муҳим проблемалари ишлаб чиқилди.

Барча ялмий тадқиқотлар республика ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришнинг юксак даражасига эришишга ёрдам берилди, бу эса халқ моддий фаровонлиги ва маданияти даражасини анча оширишни таъминлайди.

Ўзбекистон олимлари республиканинг барча меҳнаткашлари билан биргаликда жоножон Коммунистлик партиясининг XXV съездини янги ижодий муваффақиятлар билан кутиб олишга, социалистик қурилиш практикаси билан боғлиқлигини тинимсиз мустаҳкамлаш, фан ютуқларидан халқ ҳўжалигига фойдаланишни маданийлаштириш керак. Институтлар, лабораториялар, фаолиятининг самаралорининг ҳар тарафлама ошириш, ҳар бир илмий коллективда чинакам ижодий вазиятни, олимларнинг самарали мунозара ўтказиш, ўзаро талабчанлик муҳитини вужудга келтиришга иштирок зарур.

Ишчи шундай ташкил этиш керакки, барча олимларимиз бундан буюн ҳам ишга ижодий қарайдиган бўлишлар, илмий принципаллик кўрсатинлар, халқ олдидаги бурчлари ва масъулиятларини кўпроқ тушунишлар, совет олим деган юксак номин шараф билан муносиб равишда оқласинлар.

Совет халқи жуда катта сиёсий воқеа—Ленин партиясининг XXV съездини муносиб кутиб олишга ҳозирлик қўймоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари мусобақадорларнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Республика санаят корхоналарининг коллективлари санаят маҳсулоти умумий ҳажминини кўпайтириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини мудатдан бажаришлар, Қалитал қурилиш кенг миқёсда олиб боришмоқда.

Республика деҳқончилиги ва чорвачилигини деярли ҳамма маҳсулаларини етиштириш юзасидан белгиланган беш йиллик планини бажариш арасида турибди.

Ўзбекистон олимлари ҳам ҳозирги замон илм-фанида ўзларининг оригинал йўлларини топа билдилар, бу фанининг йўналишларини тайинлаб олдилар. Шундай қилиб, танланган йўл умумийтаффо ва халқро миқёсда эътиборга сазовор бўлди.

Республиканинг бой ер ости бойлиқлари киме фани ва санаятнинг турли соҳаларини ривожлантиришга омили бўлмаяти. Республикадаги асосий қидиқ ҳўжалик экинни—ғўза биологияси ва киме соҳасидаги ишлар янги қимматли пахта навлари яратилиши, бир қанча амалий қимматбаҳо модда ва препаратлар олинishi билан ишониланди. Ҳозирги, жаҳоннинг бирин пахтакор мамлакатига бунга эришиб бўлмаганди. Пахтадан мисли қурилматдан ҳосил олаётган Совет Ўзбекистон халқи бутун мамлакатимизнинг ҳўрмат эҳтиромига ва меҳр-муҳаббатига сазовор бўлди.

Ўзбекистоннинг хилма-хил пи-фобах хусусиятлари жиҳатидан бебаҳо ўсимликлар мамлакатимизда ўсимлик моддалари кимеи ва алкохоллар катта мактаб яратилиши учун замин бўлди. Биология ва киме турли соҳаларида эришилган муваффақиятлар Ўзбекистонда замонавий биогра-ник киме фанини вужудга келтирди.

Ўзбекистоннинг тоғ дарёлари ва ёнсоқ қувиши энергетика ва физиканинг тегишли соҳалари ривожланишига негиз бўлди. Лекин табиат нечоғлиқ бой ва ғўза, одамга нечоғлиқ сазоват билан эҳсонлар тайёрлаб бермасин, у ҳақ қарор тараққиёт ва раванак келтирувчи куч бўла олмади, чукунки ҳамма нарсанинг заманида инсоннинг порлоқ онги ва илҳом-баҳо меҳнати ётади. Менимча ҳозирги Ўзбекистон инсон таби-атининг но-неъматларидан қанчалик тўғри фойдаланаётганлиги, табиатни қадимба-қадим инсон хизматига қўйиб уни яратувчилик инкодети ва қаҳрамонона меҳнати билан бойитиб бораётганлигига ақойиб бир мисол бўла олади. Ўзбекистоннинг шонли халқи, меҳнаткаш халқи тараққиётни ҳаракатга келтирувчи қудратли куч, республиканинг була-жис муваффақиятларига иштирокчи қудратли куч.

Лениннинг порлоқ идеаллари учун биргаликда олиб бортан қараш ва биргаликда тўқан коммуиз улуғ дустлик рамизидир. Дўстликнинг мамлакатимиз олимларининг республика барпо бўлишининг дастлабки йилларида илм-фанини юксалтириш борасида биргаликда олиб бортан ишлари билан, Ўрта Осиёда биринчи Ленин номли университет билан ифодаланади. Бугунги кундаги дўстликимиз меҳнаткашларимиз ва олимларимизнинг ёлма-ён турли ишларлари билан ифодаланади. Бу дўстлик янги Тошкентни қуришда ҳам ўз ифодасини топибди. Бу ерда кўп миллатли Ватанимизнинг ҳар бир халқи ўзининг қардошлик тошини қўйди. Шунингдек бу дўстлик ҳар бир жа-ҳада беш чиқариб умумий сабақ билан коммунизм сари сойга қадам билан бораётганлигимизда ўз ифодасини топтомоқда.

Ўзбекистон илм-фанининг ушбу юксак анжуманида айтилаётган муваффақиятлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетини билан республика ҳукуматининг дўрдиқат ва эътибор билан қараб келганликлари натижаси эканлигини бугун мен алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим.

Чалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирылмасининг мастери С. Н. Ивановга сўз берилди. У тошкентлик авиасозлар кўп минг кишилик коллективни номидан олимларни Ватанин юксак мукофоти билан сазовор қилди.

Биз Фанлар академиясининг олимлари коммунизм моддий-техника базасини яратишга, халқ маданиятини оширишга, партия ва ҳукуматимиз қарорларини бажара боришга қўшаётган ҳиссалари билан фахрланамиз, — дейди С. Н. Иванов. — Совет Иттифонининг ишчилар синфи илмий инкодети самараларини яққол сезиб турибди. Ҳозирги замон фани социалистик жамиятда бевосита ишлаб чиқариш кучи бўлиб қол

СУҲБАТИНГИЗ УЧУН РАҲМАТ

Олимлар бу галги лекция ва доклавларини бошқача шароитда ўқиди. Улар лабораториялар, аудиториялардан очик майдонларга — дала шийпонлари, пахта хирмонлари томон йўл олишган эди.

Тингловчиларнинг йиғилиши қийин бўлмади. Тошкентлик олимлар ва мутахассислар хўжалик бригадаларига кун пешинига яқинлашганда етиб келишди. Далада шийлаётганларнинг, термичиларнинг қимматли вақтини тежаб мақсадида тушликдан фойдаланишга ҳарор қилинди.

Бир гуруҳ олимлар — Нисомий номи Тошкент Давлат педагогика институтини профессор-ўқитувчилари билан «Партия XXI съезди» колхозда бўлди. Бу хўжалик Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамадан Раҳимов раҳбарлик қилди. Қоқол колхозни илгори қаторига кўтариш борасида колхоз правленисидан, партия ташкилотидан, коммунистлар натаишлар олиб боришда. Хўжалик бир йилин ўнда ҳўжаликнинг 11 центнерга кўтаришга қарор қилган. Қатордан 35 центнердан «оқ олтин» йиғиш-топиришга ваъда берган пахтакорлар ҳамма имкониятларини теримга қаратмоқдалар. Қансая еш—барча далада. Колхозда айниқса кекса пахтакорларнинг фидоючилиги ҳақида кўп гапирилишмоқда. Биз ҳам улар ҳузурига бордик. Меҳнатда намуна кўрсатган 70—75 ёшли кекса пахтакорлар «ёз чиласида паст-баланд адир ерларда усталик билан сув таратди. Уларнинг номлари райондаги на эмас, областда ҳам ҳурмат билан тилга олинди.

Тарих фанлари доктори, профессор С. Носирхўжаев ветеран пахтакорлар билан далада

қизгин суҳбатлашди. Бригада аъзолари хирмонга йиғилганда «КПСС XXV съездида муносиб совғалар тайёрлаш — пахтакорларнинг шарафли бурчи» деган мавзуда суҳбат ўтказди.

— Биз ҳам бўш келмаймиз, — деб суҳбатга аралашди нуруний кексалардан бири Юсуфбой ота Омонбоев.

— Неча ёшга бордингиз? — қизқиб қилишди меҳмонлар.

— Ёшимни сўраманг, болаларим. Пахтазорга кирсам ёшарим кетаман. Меҳнат қилишни янада бардам қилади, — дейди У.

Отахонларнинг ғайрати туфайли бригада сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида колхоз бўйича социалистик мусобақа галиб бўлди. Бригада аъзолари яқин кунлар ичида ўз сўзларининг устидан чиқиш ниятида эканликларини билдирдилар.

Даладаги суҳбат колхоз правленисидан давом этди. Институт вакиллари колхозни оталиққа олишга сўз берди. Педагоглар колхоз дала шийпонларига келиб маданий хизмат кўрсатиш шийпонларига бозати бериш шийпонларига тўзонтлар бадий ҳаваскорлик колхозчиларини юбориш ҳақида келишиб олинди. Институт нафдаларининг ўқитувчилари ҳам болалар тарбияси, естегили мавзударида колхоз аъзоларига бепул лекция ўқиб беришадиган бўлишди.

— Бугунги суҳбат жуда фойдали бўлди, — деди Х. Турсунқулов номи колхоз партия ташкилотининг секретари Бурхон Султонов.

Бу колхоз аъзолари биолог фанлари кандидати Собир Матвеев лекциясидан кўп нарсаларни олиб олдилар. Олим ақилларини, хусусан тузани зараркуанда ҳашарот-

лардан муҳофаза қилишнинг биологик усуллари ҳақида урта бригадала лекция ўқиди.

— Битта хонқиз, — деди у, — ўзининг бутун ҳаёти мобайнида 3 мингдан ортиқ гўза битини қириши мумкин, олтин кўзанинг бир дона личинкаси ўз ривожланиш даври мобайнида 300 дан ортиқ гўза бити ва мингдан ортиқ ўргимчаккагани ейд; визилдоқ пашшаларнинг бир дона личинкаси бир суткада 50—60, бутун ҳаёти мобайнида эса мингдан ортиқ гўза зараркуналари киради қириди ва ҳоказо. Худди шунингдек экин санитарлари — дала қушлари ҳам деҳқонга мадақдор. Уларни эҳтиёт қилиш, қўпайтириш керак. Бунинг учун катта дарахтларни, соясалдин болларни сақлаб қолиш талаб қилинади.

Колхоз аъзолари, мактабларнинг юқори синф ўқувчилари бу лекцияни диққат билан тингладилар. Ўзларини қизқитириган совалларини беришди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экспериментал биология институтининг илмий ходимлари Отажон Эрматов, Саттор Тариков ўқувлар тўзанинг вилта чидамли наваларини яратиш ва бу соҳада олиб борилаётган ишлар ҳақида жойларда суҳбатлар ўтказдилар.

Физика-математика фанлари кандидати Нероил Сатторов билан меҳди олим, доцент Ботир Саидов Назарали Нейбев номи колхозда бўлишди. 4-бригада дала шийпонига йиғилганлар космосни ўзлаштиришнинг ҳақ хўжалигини аҳамияти ҳақида, Совет-Америка олимларининг космик ҳамкорлиги ҳақида ўртоқ Сатторов сўзини мароқ билан тингладилар. 5-бригада термичи-

лари эса «Дала шийпонига оватланиш» деган мавзудаги лекциядан кўп нарсаларни билиб олишди. Олим термичи ва механизаторларнинг кундалик оватланиши билан яқиндан қизиқиб, уларга амалий маслаҳатлар ҳам берди. Айни шу кунларда далада шийлаётганларнинг саломатлигини сақлаш учун оват радиони қандай бўлиш кераклигини тушутирдилар.

Шу кунги Усмон Юсупов номи аграр-саноат бирлашма ишчилари бу ерга келиб малакали тиббий ёрдам кўрсатганлиги учун Тошкентдаги травматология ва ортопедия институтининг директорининг ўринбосари, профессор Ойди Шонировдан миннатдор бўлишди.

Олим тейлашда ишловчилар ҳузурида бўлди. Марказий насалхона шифокорлари ишлари билан танишди. Қишлоқ хўжаликда жароҳатланишнинг олдини олиш мавзударида гапириб берди.

Область партия комитети ва «Билим» жамияти област ташкилоти тузган агитбригада составида Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг, химия институтининг, Тошкент халқ хўжалик институтининг, Ўрта Осиё медицина педагогика институтининг бир гуруҳи олимлари ҳам лекция ва суҳбатлар ўтказдилар.

Олимлар ва юқори малакали мутахассисларнинг бу лекция ва суҳбатлари термичиларнинг меҳнат ғайратини кўтариш, пахтакорлар ўрта-сида туғилишчи беш йиллик якуновчи йили план ва мажбуриятларини муваффақиятли баънари ҳамда КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенг қулоқ ейдиринишга хизмат қилди.

Тингловчилар ҳамма ерда КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини қўллаб-қувватлаётганликларини, жаҳонда тинчликни мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигини ошириш йўлида ҳамхўрлик қилаётган жонжон партияга миннатдорчиликларини билдирдилар.

Янгилик пахтакорлар қизқарди ва мазмунли суҳбатлар учун пойтахтлик олимларга раҳмат айтишди.

С. МУСАЕВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус муҳбири.

Сурагларда: (юқорида) Тарих фанлари доктори профессор С. Носирхўжаев Янгйўл райониди «Партия XXI съезди» колхоз пахтакорлари орасида, (пастда) Нисомий номи Тошкент Давлат педагогика институтининг кўп ўқувчиси С. Каримов хирмонда суҳбат ўтказмоқда.

А. Абалов фотолари.

КАНОП ЎРИМИ

А В Ж И Д А

Ўзро социалистик мусобақани авж олдириб меҳнат қилаётган Қуйи Чирчиқ райониди космонавт Волков номи совхоз лубокорлари ўрим суръатини кундан-кунга оширомоқдалар.

Совхознинг Анатолий Ким бошлиқ 2-бригадаси аъзолари мусобақада галиблигини қўлдан беришмапти. Улар бу йил 50 гектар майдонда деҳқончилик қилишди. Каноп юқори агротехника қондалари асосида парвартиланди. Натижада каноп поиси барвақт етилди ва соҳада ўримни биринчилар қатори бошлаб ҳозир ун тугаллаш арафасида турбдилар.

Бригада азаматлари якуновчи йилда илалдаги 115 центнер ўрнига 215 центнерлик «қўқ, олтин» хирмони кўтаришга сўз беришган Айни дамларда 3 та «ИС» агрегати тўла қувват билан ишлапти. Тракторчилардан Б. Мамадалиев, Ғ. Айнуқулов, ишчилардан Н. Пак, А. Цой, Қ. Қўчқоров, Ж. Қўдирқулов, Сен-Чер Кимлар ўртак кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Д. ЖУМАНОВ.

«УДОЧКА» ЭНГ СЕРСУТ СИГИР

ЧИНОЗ. (ЎЗТАГ). «Чиноз» наслчилиқ совхоз-техникумининг энг яхши сўт соғувчиси Ёлатори Тихоновна Шереметьева бир неча-кундузда «Удочка» лақабли сугирдан энг — 37 килограмм сўт соғиб олди. Маҳаллий болалар боғчасида бир кунда таҳминан шунча сўт истеъмол қилинади.

«Удочка» — зотли рекордчи сугир. Унинг онаси «Лас-точка» ҳам бир йил мобайнида мисли кўрилмаган даражада кўп — 9600 килограммгача сўт берган эди. Сугир соғувчи Ёлатори Тихоновна унинг сугири онасининг рекордидан ортиқроқ рекорд кўйса керак, деб ҳисоблайди. У «Удочка»дан ҳозирданок етти минг килограммдан зиёдроқ сўт соғиб

олди. Тагин қандай сўт денг! Бу сутнинг янри 3,8 процент энг ташкил элади.

Ёлатори Тихоновнанинг боғичида «Удочка» дан ташқари яна 22 та сугир бор. Уларнинг ҳаммаси ҳам серсут. Сўт соғувчи аёл ўз қарамогиди сугирлардан бир неча-кундузда ўрта ҳисобда камида 20 килограммдан сўт соғиб олмақда.

Е. Т. Шереметьева ҳозир «Ўзбекистон ССР 50 йилнинг колхоздаги республиканинг машхур сўт соғувчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мунаввар Исоқова билан мусобақалашмоқда. Уларнинг ҳар бири беш йилнинг якуновчи йилида ҳар бир бош сугирдан олти минг килограммдан сўт соғиб бериш мажбуриятини олишди.

ТАРОЗИ-КАССИР

Бу тарозини бемалол сотувчи билан кассир ўринини боса олади. У қўйилган молни тортиш билан бирга унинг нархини ҳам кўрсатади. Молнинг вазири нархга асосланган тарозини қўйилади. Мол нархи ҳам рақамли кўрсаткичда пайдо бўлади. Махсуслот вазири бир килограммгача энг бошқа «Унга» вазирига келтириш шарт эмас. Асбоб бир лаҳзада — бир секундда 40 граммдан 3 килограммгача ҳар қандай миқдордаги махсуслотнинг нархини, массасини ва қимматини кўрсатади.

Махсуслот ўралган бўлса энг тароли бўлса қозғо энг тара вазири чикариб ташланади.

Интергал микросхема асосида ясалиб, столга қўйиб ишлатиладиган энг тарозини СССР халқ тўжалиги ютуқлари вистасининг «Стандартлар» павилионига намоиш қилинмоқда. Киевдаги Дзержинский номи тажриба порцион автоматлар заводи шундай тарозини ясамоқда.

Л. БЕЛОВА.

(ТАСС).

ДУНЁ ОВОЗИ

Чет эл хабарлари

БУДАПЕШТДА МУЗОКАРАЛАР

БУДАПЕШТ, 24 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда СССР Олий Совети делегацияси билан ВХР Давлат Кенгаши делегацияси ўртасида музокаралар бошланди. Музокараларда Совет делегациясига СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоларига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров, Венгрия делегациясига эса ВСНП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Давлат Кенгашининг

раиси А. Арпо бошчилик қилмоқдалар.

П. М. Машеров ВХР Давлат Кенгашига ва у орқали бутун ғардош венгер халқига КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шахсий саломини топширди.

П. М. Машеров СССР Олий Совети Президиуми номидан ВХР Давлат Кенгаши делегациясини расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига боришга таклиф этди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

РИМ. Чилининг буюк шоири ва сиёсий ариб Пабло Неруда вафот этган кунининг икки йиллигини бағишлаб Италиянинг Перуша шаҳрида оммавий митинг бўлди.

УЛАН-БАТОР. Бу ерда Монголия Халқ Республикаси билан Мексика Қўшма Штатлари ўртасида аlichоналар даражасида дипломатия муносабатларини ўрнатилганлиги эълон қилинди.

КАНБЕРРА. Австралида неон-булма махсуслотларнинг нархи навабдаги, сугити бир ярим йил мобайнида ўннинг марта оширилганлиги бутун эълон қилинди. Бу махсуслотлар 35 процент қимматлашди. Австралия пойтахтида шаҳар транспортда юриш ҳақи 25—60 процент оширилди.

ВАШИНГТОН. АҚШ Куба билан ўз муносабатларини ахшиллашга тайёр, деди АҚ давлат секретариининг ўринбосари У. Ромберс. У конгресс вакиллари палатасининг жалбуар мусобақалар юзасидан ташқи савдо палатасининг ташқи савдо комиссиясини қилич комиссиясидан нутқ сўзлаб, Қўшма Штатлар Куба билан мулоқотини бошлашини истайди, бу мулоқат ҳамжиҳатлик асосида олиб борилиши лозим, деди.

МЕХИКО. Мексика президенти Луис Эчеверрия сил касалига қарши кураш юзасидан 23 Халқаро конференцияни бу ерда очди. Бу конференцияда 92 мамлакат, шу жумладан СССР мутахассислари қатнашмоқдалар.

АККРА. Бу ерда 1975—1976 йилларда Совет Иттифони билан Гана Республикаси ўртасида маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисидаги протокол имзоланди.

ЙУНДЕ. Сунгит йилларда Габон Африка қитъасида нефть казиб чиқаришга этакчи мамлакатлардан бирига айланди. 1975 йили соҳилдаги Шелла да сазл кам 12 миллион тонна суюқ ёқилги казиб чиқарилди.

(ТАСС, 24 сентябрь).

А. КУНЬЯЛ БИЛАН СУҲБАТ

ХЕЛЬСИНКИ, 24 сентябрь. (ТАСС). Португалия Компартиясининг Бош секретари А. Куньял «Тиедония» газетаси муҳбири билан суҳбатда: мамлакатдаги ҳозирги сиёсий кризиснинг бартафат этиш учун имконият тарихида прогрессив ҳаракат ва революцион авангард бўлган қуролли кучлар ҳаракатини янада қучайтириш зарур.

Шу билан бирга ҳукумат социализм қуришни мақсад қилиб олган демократик сиёсат ўтказилишини таъминлаш лозим. Бу эса муайян вақтни талаб қилмайдиган гоят мураккаб жараён, — деди.

У яна қуйидагиларни таъкидлаб: коммунистлар турри сиёсатини ҳимоя қилиш ва революциянинг муҳим муваффақиятларини — национализацияни, ер ислохотини ва меҳнаткашларнинг социал галабаларини шубҳа остига қўйиш йўлидаги барча уринишларга қарши курашмоқ учун олтинчи муваққат ҳукуматда қатнашмоқдалар, — деди.

Мамлакатнинг сиёсий ривожиди ҳукуматнинг роли жуда муҳим, деди сўзини давом

этириб А. Куньял. Ленин Португалия революциясининг таъдирини ишчилар синфи ва халқлар оmmasи хал этишини унутиш керак эмас. Халқ билан қуролли кучлар ўртасидаги иттифок Португалия революциясининг ҳаракатлантурувчи кўчидир.

А. Куньял революцион кучларнинг мустаҳкамланишига қарамай, фашизм хали тугатилмаганлигини уқитиб ўтди. Шу хавфни сира унутмаслик ҳамда вазиет таъво қилмайдиган таъдирларини кўриш керак.

У, шунингдек ўта сўл рухларни ҳам қоралади. Бу гуруҳлар унинг фикрича революцион жараёнда салбий роль ўйнамоқдалар. Ваъз шундай гуруҳлар фашистларнинг шайкаларига қўшилимоқдалар. Бунга мисол қилиб Компартия биносига бўлган ҳужумни олиш мумкин, — деди у.

Янги Демократик Португалия учун барча прогрессив ва демократик кучларнинг халқаро бирдамлиги керак, деди А. Куньял.

Гвиней-Бисау республикасининг меҳнаткашлари Гвиней ва Зелений Мис ороллари мустақиллиги Африка партиясининг социал-иқтисодий қайта қуришлар программа-сини қўллаб-қувватламоқда. Сураглар: Бисауда меҳнаткашлар намоийши.

Г. Алексеев фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

КУН ТАРТИБИДА — БИЛИМ ПРОПАГАНДАСИ

24 сентябрь кун Тошкентда Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правленисининг пленуми бўлиб ўтди. Жамият правлениси раисининг биринчи ўринбосари, тарих фанлари доктори Қ. Ф. Фозилхўжаев ушбу ташкилот ишининг аҳоли ва уни янада яхшилаш тўғрисида доклад қилди.

Пленум аҳолининг турли табақалари орасида сиёсий ва илмий билим пропагандасини ҳар томонлама қучайтириш борасида қўриладиган таъдирлар катта планини белгилади.

Динга қарши ишларни ҳамда янги урф-одатлар пропагандасини янада қучайтириш чоралари ҳам муҳофиза қилинди. Ушбу масала юзасидан жамият правлениси раисининг ўринбосари профессор А. А. Оринов нутқ сўзлади.

Пленумда ташкилий масала ҳам муҳофиза қилинди. Республикани Фанлар академиясининг академиги С. Н. Зиевдуллаев Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правленисининг раиси қилиб сайланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов нутқ сўзлади.

Пленум ишида Бутуниттифок «Билим» жамияти правлениси раисининг ўринбосари В. П. Маслин қатнашди. (ЎЗТАГ).

ТОШКЕНТДА ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

24 сентябрь кун Тошкентда очилган илмий конференцияга «Ленинча илмий сиёсат тантанаси ва ҳозирги замон идеология кўраши» мавзу қилиб олинди. Конференцияда Москва, Урта Осиё Республикалари ва Қозғистон, Закавказье республикаларининг таниқли олимлари, шунингдек партия ва комсомол комитетлари, «Билим» жамиятининг пропагандистлари ва лекторлари, Ўзбекистон ижодий ташкилотларининг вакиллари қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиқов кириш нутқи сўзлаб, конференцияни очди.

Академик М. Б. Митин «СССРда илмий масалани ленинча ҳал қилиш диалектикаси ва совет халқи янги тарихий ҳолатининг ривожланиши» мавзуда доклад қилди.

Докладчи В. И. Лениннинг илмий масалани ишлаб чиқиш ва ҳал этиш материаллиқ назарияни қўллаш ва ривожлантириш намунаси эканлигини айтган, партияимиз социалистик революцияга илмий масала юзасидан муассас ишлаб чиқилган программа билан кирди, деди. Совет ҳукуматининг ушбу программани амалга ошириш борасидаги барча фаолиятлари юксак принципиаллик, назарий чуқурлик, изчил интернационалистик мазмун билан фарқ қилиб турди. Бундаги энг муҳим иш миллатлар ўртасида тўла ишчилик яратиш ва шунга эришиш зарурати тўғрисидаги, Совет Иттифоқи миллат ва элалари ўртасида амалий тенгликни таъминлаш тўғрисидаги Ленин курсатмаларини амалга оширишдан иборатдир.

Партиянинг совет халқини янги тарихий жамоа деб олга сурган қондаси мамлакатимизда социалистик тузумни ривожлантиришдаги муҳим босқични туғри ва чуқур таърифловчи марксизм-ленинизм назариясининг ижодий тараққийбидан иборатдир.

1975 йилнинг бошланишигача СССРдаги жами аҳолининг 85 процентини Улус Оқтябрдан кейин туғилган кишилардан иборат эканлиги диққатга сазовор бўлса керак. Янги тарихий жамоа сифатида совет халқи катта кўпчилиги Совет тузуми шароитларида ўсган ёш халқ, Совет тузуми ва Коммунистик партия тарбиялаб етиштирган халқдир. Иқтисодий, сиёсий ва маданий жиҳатдан ҳамма миллат ва элалар амалда тенглик шароитларида яшаватган ҳал, эркаклар билан хотин-қизлар ўртасида тўла тенгликни амалга оширган халқдир.

Совет Иттифокнинг халқлар бирлиги ва қардошларча дўстлиги ленинча сиёсийни амалга оширишда эришган муваффақиятлари барча прогрессив инсониятни қувонтиради, империалистлар билан уларнинг гумашталарини ғазабнок қилади. Докладчи буржуазия пропагандасининг қўпуровчилик фаолиятини муфассал анализ қилиб чиқди. Ўзбекистон олимларининг шу сиёсатини буржуа ва ревизионист сотақорларини жиддий асосли танқид қилган, уларнинг Урта Осиё республикалари ва жумладан Ўзбекистон тўғрисидаги туҳматчилик уйдирмаларини дош қилган асарлари мактовга сазовордир.

Партиянинг раҳбарлик роли ошиб бораётганини ҳаётимиз, жамияти-

мизнинг энг муҳим қонуниятидир, — деди пировардида докладчи. — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг жанговар отряди — Ўзбекистон Коммунистик партияси КПССнинг XXV съездида жуда катта ютуқлар билан бораётганлиги ҳаммаимизни қувонтиради.

Академик М. Б. Митин конференциянинг барча қатнашчилари номидан Ўзбекистон меҳнаткашларига коммунистик қурилишда, КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақада янги-янги муваффақиятлар тилади.

Мажлисида: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги М. К. Нурмухамедов «Адабий мерос ва идеологик кураш» мавзуда, Тошкент ССР Фанлар академиясининг академиги С. А. Раҳмонов «СССРда илмий давлат қурилиши юзасидан антикоммунизм реакция моҳиятини танқид қилиш» мавзуда, тарих фанлари доктори Д. М. Маллаев (Фрунзе) «Илгари қолоқ халқлар иқтисодий ва маданий даражасидаги амалдаги тенгсизликни тугатиш — КПСС ленинча илмий сиёсатининг тантанаси» мавзуда, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг муҳбир аъзоси М. М. Хайруллаев «Совет Урта Осиёси халқлари маданиятининг равнақи ва буржуа сотхалаштирувчиларини танқид қилиш мавзуда қилган докладлари ҳам тингланди.

Москва, Тошкент ва бошқа шаҳарлар илмий ташкилотларининг вакиллари муҳофиза қилиётган проблеманинг турли масалалари юзасидан ахборот бердилар.

Илмий конференция 25 сентябрда ўз ишини тамомлади. (ЎЗТАГ).

ИВАНОВОЛИКЛАР ҲУЗУРИДА

Яқинда бир гуруҳа ўзбекистонлик туристлар Иваново шаҳрида бўлиб қайтишди. Тошкент билан биродарлашган бу қадимий шаҳарлар меҳнатнашлари ўртасидаги дўстлик алоқалари узоқ тарихга эга.

Икки шаҳар гўё оғанидек бир-бирига мадждор, бир-бирига маҳрибон. 1928 йил эди. Ўрта Осиёда ягона бўлган Тошкент тўқимачилик комбинати биринчи пойдевор қўйилган эди. Иккинчи кучи, техника етишмасди. Ана шундай дашларда ивановоликлар ерданга етиб келишди.

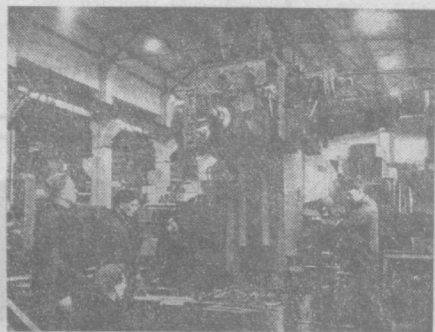
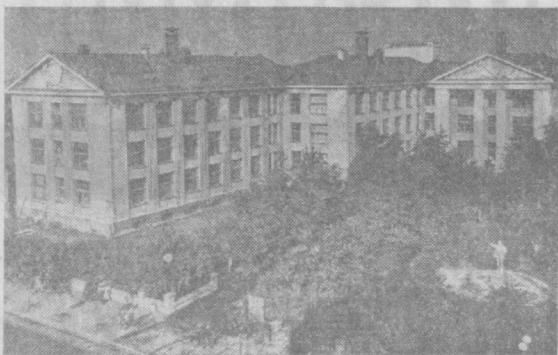
Тўқимачилик комбинати қурилиб ишга тушган, қардошлар ўртасидаги дўстлик ишлари янада мустаҳкамланди. Тошкентлик ва Ивановолик тўқимачилар тез-тез бир-бирларининг ҳузурида бўлиб тажриба алмашишди, ўзаро мусобақалашдилар...

1966 йил. Энгилзилади катта зарар кўрган шахримизга Иттифоқимизнинг барча бурчақларидан қардошлар ерданга етиб келишди. Улар орасида ивановолик бинокорлар ҳам бор эди. Улар тошкентликларга қатор уйлар қуриб беришди.

Тошкентликлар эса мамлакатнинг бу йирини тўқимачилик марказини ниматбаҳо хом ашё — пахта билан таъминлашди. Ивановога сориқуви республиканинг ишчилари, колхозчилари тез-тез меҳмон бўлиб келадилар, дўстлар ҳузурида илгор тажрибаларини алмашиб қайтадилар. Иваново шаҳри меҳмонларни доимо очинг қўнгиллик билан кутиб

ТУРИЗМ

◆ ШАҲАРНИНГ марказий кўчаларидан бири — Ленин номидаги проспекти.

◆ БУ бинода энг кеска олий ўқув юрталаридан бири — химия-технология институти жойлашган.

◆ СИЗ суратда кўриб турган бу йиғуа цехи шаҳардаги йирини станоксозлик корхонасига қарашлидир. Завод ишлаб чиқараётган станокларни мамлакатимизнинг жуда кўп машинасозлик корхоналарида уратимиш мумкин.

◆ ШАҲАР атрофидаги гўзал табиат манзараси. АВТОР фотолари.

олади. Шаҳар кўчаларидан бирига Тошкент номи берилганлиги ҳам бежиз эмас. Бу кўчада йирини-йирини санат корхоналари жойлашган.

Ивановода мамлакатда энг йирини ҳисобланган камволь комбинати бор. Шунингдек машинасозлик, енгил, озиқ-овқат саноати ҳам юксак суръатлар билан ривожланмоқда. Иваново заводларида ишлаб чиқарилган станоклар, автокранлар, тўқимачилик машиналари, кийим-кечак, пойфал ва бошқа хит маҳсулотлар мамлакатимизда тобора шўҳрат қозонмоқда.

Хозир 500 мингга яқин аҳоли яшайдиган бу шаҳар майдон Совет ҳокимияти йилларида беш марта кенгайди. Ивановонинг гуллаб-яшнаган парклари, истироҳат болталари, кичкиннинг баҳри — дилини очиб юборади. Шаҳар ён-бағридаги асрий қарағайлар, сирли ширлаб ётган ўрмонзорлар айниқса гўзалдир.

Хозирги пайтда Иваново катта қурилиш майдонига айланган. Бу ерда осмонлар бинолар, кенг проспеклар пайдо бўлмоқда. Турар жой фонди ҳам деярли уч марта кенгайди.

Иваново меҳнатнашлари бутун совет халқи қатори шу кўчаларда партиянинг XXV съездининг муносиб кутуб олишга катта тайёргарлик кўрмоқда.

Ю. ГЛЕБОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз муҳбири.

Реклама

ВА Эълонлар

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича давлат номинати

11-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1975—76 ўқув йили учун

Қ У Ш И М Ч А

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙДАГИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЯРЛАЙДИ: кучли ва ёритиш тармонлари, ҳамда ёритиш бўйича элктринлар, контрол, уюв асбоблари ва автоматизация бўйича элктринлар, радиотелеаппаратуралар ремонт бўйича радиоаппаратура.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЕШДАГИ 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ИНГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. ЎҚИШ ДАВРИ — УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚУШИЛАДИ. МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

8-синф ҳажмида маълумот билан билим юртига ўқишга кирганлар давлат таъминотида бўладилар. Ўрта маълумот билан кирганларга эса ҳар ойда 30 сўм стипендия берилади.

Билим юртига кирувчилар қуйдаги ҳужжатларни топширишлари лозим: билим юрти директори номига ёзилган ариза, тарихимиз ҳоли, тузилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли), мактабдан харақтеристика, турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 6 донга фотосурат.

Мурожаат учун адрес: Фрунзе райони, Физкультура кучаси, 8-йўл.

САНЪАТ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР, ОКТЯБРЬ РАЙОН МАДАНИЯТ

БЎЛИМИНИНГ 3-МАДАНИЯТ УЎНИ ҚОШИДАГИ

«Б А Ё Т»

ХАЛҚ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ СТУДИЯСИ

1975—76 йиллар учун

ҚУЙДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЯНГИ ЎҚУВЧИ — ИШТИРОКЧИЛАР

Қ А Б У Л Қ И Л А Д И

ЎЗБЕК МИЛЛИЙ ХАЛҚ ЧОЛГУ АСВОБЛАРИ ОРКЕСТРИ: доира, танг, рубоб, ёнқан, най, қўш най, кларнет, дутор, аккордеон — олин, нугора, карнай-сурнай ва афгон рубоби (бу бўлимига кирувчиларда ўзларининг шахсий музика асбоблари бўлиши шарт).

ХАЛҚ РАҚСЛАРИ БЎЛИМИ: классик рақслар, харақтеристик, эстрада ва пантомимик рақслар. Бу бўлимда СССР ва наҳон халқлари рақслари ўргатилиб, 12 дан 30 ёшгача бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

ҚЎШИҚ, ВОКАЛ ВА ХОР САНЪАТИ БЎЛИМИ.

БАДИНИ СЎЗ (конферансьеда).

Дарслар махсус театр ва ўқув корпусларида олиб борилади.

СТУДИЯДА ОЛИН ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТИЛАРИНИНГ СТУДЕНТЛАРИ, ИШЧИ-ЁШЛАР ВА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ ИШ ВА ЎҚИШДАН ТАШҚАРИ БЎШ ВАҚТЛАРИГА ҚАРАБ КАТНАВ ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

Юқоридаги ҳамма бўлимларда ўқув муддати — 3 йил.

БИТИРУВЧИЛАРГА МАХСУС ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

ШУНИНГДЕК, МАДАНИЯТ УЎНИ ҚОШИДА ҚУЙДАГИ МАХСУС КУРСЛАР МАВЖУД: бичини-тинчи (ишлар учун муайянланган бўлиб, ўқиш муддати — 1 йил), радиотелемастерлар ўқиш муддати — 10 ой), машинада ёзув (секретарь машинисткалар, ўқиш муддати — 6 ой), фортепиано (7 йиллик музика мактаби ҳажмида).

ЮҚОРИДАГИ КУРСЛАРИНИ БИТИРУВЧИЛАРГА ҲАМ ГУВОҲНОМА БЕРИЛАДИ.

ЮҚОРИДАГИ БАРЧА СТУДИЯ ВА КУРСЛАР УЧУН МАДАНИЯТ ВА БОШҚА ШАРОИТЛАР МАВЖУД.

Хоҳловчилар қуйдаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширишлари лозим: маданият уйи директори номига ариза, 3х4 см. ва 6х9 см. ҳажмида (4 тадан) 8 донга фотосурат, тарихимиз ҳоли, яшаш жойидан, ишхона ёки ўқиш жойидан справклар (квартирада турувчилар справка топширмайди), паспорт, ҳарбий билет ва бошқа ҳужжатлар шаҳар кўрсатилади.

ҲАММА БЎЛИМЛАРГА ҲУЖЖАТЛАР 30 СЕНТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ДАРСЛАР 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Қабул комиссияси ҳар кун (яшашга қунидан ташқари) эртадан соат 9.00 дан 12.00 гача ишлайди.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Беруний кучаси, 27-квартира (7, 16, 19-трамвайлар, 11, 28-автобуслар, 8-троллейбуснинг «Ўқитувчилар уйи» бекети). «Баёт» халқ студияси ёки 3-маданият уйи дирекцияси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

Б У Г У Н

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Мультифильм. 18.40 — Истиқбол ағалари. 19.15 — Биз ВАМИН кўришми (Москва). 19.45 — «Ахборот». 20.00 — «Бўстон». 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Пахтазор — мардлар майдони. 21.35 — Концерт. 22.15 — Қалб кемирмади (бадний фильм). 23.30 — Футбол: МАСИ — «Динамо» (Киев). 00.15 — «Вақт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 18.20 — МОСКВА. 19.15 — Жаҳоннинг машҳур композиторлари. Ференц Лист. 19.45 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Кинофильм. 20.20 — Ўқув кўрсатуви. 20.50 — Беш йиллик маршрутлари бўлаб. 21.15 — Тошкент аниқликлари. 21.40 — Телеспектабл.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2611X да Парвона, 2711X да Яққолан узун.

МУНИЦИПАЛЬ НОМИДА ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2611X да Олифта, 2711X да Унарлар.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА
Бобби (2 серия) — САНЪАТ САРОИИ. «Чайка». «КОЗОГНС. ТОИ». «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИНИ». НАВОНИ НОМИ. «ВОСТОК». «МОСКВА». «ДРУЖБА». «ТОШКЕНТ СО. ВЕТИНИНГ 30 ЙИЛЛИНИ». «НУ-КУС» (қулаб ва юнхурун).

ЕЗГИ БИНОДА
Янги центурионлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Алачлар — «ХИВА».

Редактор
А. ИСМОИЛОВ

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

(ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА)
Орган Ташкентского областного КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР

номмататор — 330249 дан / 330258 гача
Эълонлар — 338142.